

การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

A Study of the Effectiveness of the Schools under Sisaket Primary

Educational Service Area Office 1

สุกีน สุขกาย¹ พงษ์ธร สิงห์พันธุ์²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²อาจารย์สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1.) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 2.) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน 3.) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 152 คน และข้าราชการครูจำนวน 338 คน รวมทั้งหมด 490 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้จากการใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan และเครื่องมือที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เมื่อจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ควรมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีทักษะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีสภาพที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมไปถึงบุคลากรครูควรมีหน้าตาอ้วนแอ้มแจ่มใส เอาใจใส่เด็ก เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : การศึกษา ประสิทธิภาพ สถานศึกษา

ABSTRACT

The research aimed to 1) study the effectiveness of the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1, 2) compare the effectiveness of the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 classified by genders, positions, and working experience, and 3) investigate the recommendations for the effectiveness of the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1.

The samples used in the research were 490 participants: 152 school administrators and 338 teachers from the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. They were randomized by stratified random sampling and determined the sample sizes based on the Krejcie and Morgan approach. The research instruments were a five-rating scale questionnaire with 30 items and the reliability of the whole questionnaire of 0.97 and an interview form. The statistics used in data analysis were percentage, means, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The overall of the effectiveness of the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level.

2. The overall of the comparison of the effectiveness of the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 classified by genders, positions, and working experience was not different.

3. The recommendations of the effectiveness of the schools under Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 were found that the administrators and the teachers should share knowledge in working together as teamwork, have virtue and morality, have very good problem-solving skills, and improve the environment to be suitable for learning activity management. In addition, the teachers should be friendly, pay well attention to the students, and care for their students.

Keywords : Study Effectiveness Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประชากรในประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2550 มาตรา 49 ซึ่งระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิ และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น พัฒนาคนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาค้นได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก และกำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ โดยได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

สาระสำคัญของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542: 22) ได้เสนอแนวคิดและ วิธีการจัดการศึกษาที่ท้าทายหลายด้าน จึงเป็นเสมือนกฎหมายปฏิรูปการศึกษา ดังจะเห็นได้ว่า ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ คือ ปฏิรูประบบการศึกษา ให้สอดคล้องซึ่งกันและกันทั้งระบบ ปฏิรูปแนวการจัดการศึกษาโดยให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปฏิรูปหลักสูตรและเนื้อหาสาระ วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน ปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น และเอกชนโดยเน้นเรื่อง การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ปฏิรูประบบครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการยกระดับสถานภาพของวิชาชีพครู การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพครู ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อระดมทรัพยากรมาใช้ในการศึกษา ปฏิรูประบบประกัน คุณภาพการศึกษา เน้นเรื่องของการประกันคุณภาพภายใน และให้มีการรับรอง และประเมินผลมาตรฐานจากองค์กรภายนอก และปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มุ่งให้มีการผลิตใช้สื่อและเทคโนโลยีในรูปแบบที่หลากหลายที่มีคุณภาพ

บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การศึกษามีการพัฒนาเกิดขึ้นได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเรียนการสอน รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดม และจัดทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ปัญหาการศึกษาไทยในปัจจุบันได้เรื้อรัง และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา คุณภาพการศึกษาไทยตกต่ำมาก ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ต้องเร่งรัดพัฒนาการสอนของตัวเองตลอดเวลา ตลอดจนภาระงานครูก็มาก จึงทำให้การพัฒนาไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทำให้เกิดวิกฤตทางปัญญา แล้วพาให้เกิดวิกฤตชาติ รวมถึงการเรียนการสอนไม่ได้เน้นความสามารถเท่าที่ควร ขาดการอบรมบ่มนิสัย ไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้เพราะคุณภาพครูส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน การศึกษาที่จัดอยู่ในปัจจุบันเป็นการศึกษาแบบแยกส่วน ไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม อีกทั้ง

การศึกษาขาดการบูรณาการเชื่อมโยงกับด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาก่อนด้วยทางคุณภาพ และจริยธรรม ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ และความมั่นคงสภาพของชาติไทย ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากคุณภาพ และประสิทธิภาพ เราจึงควรมีการศึกษาว่า ปัจจัยใดบ้าง ที่จะช่วยยกระดับการศึกษา และส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยในด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไป เพื่อที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา

จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ให้มีประสิทธิผล และเกิดผลอย่างยั่งยืนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการศึกษาดูปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา คือตัวแปรสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษา จัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสิ่งสำคัญคือให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ด้วยแล้วนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แต่นั่นแสดงถึงศักยภาพอันสูงส่งของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคเหล่านี้ไปได้

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 เพื่อนำผลทางการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารพัฒนาสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 246 คน และข้าราชการครูจำนวน 2,854 คน รวมจำนวนทั้งหมด 3,100 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1

ตัวอย่าง

ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 152 คน และข้าราชการครูจำนวน 338 คน รวมทั้งหมด 490 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้จากการใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาเลือกจากโรงเรียนที่มีผลการบริหารจัดการประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับ และมีผลงานดีเด่น

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. เพศ

- 1.1 ชาย
- 1.2 หญิง
2. ตำแหน่ง
 - 2.1 ผู้บริหาร
 - 2.2 ครู
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - .1 ต่ำกว่า 10 ปี
 - .2 ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

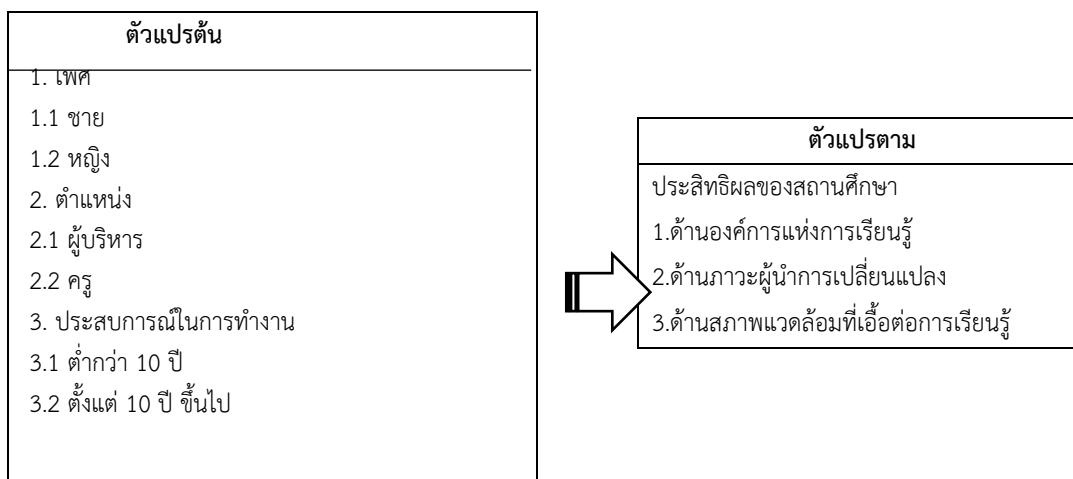
ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่

1. ด้านองค์การแห่งการเรียนรู้
2. ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
3. ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ในด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 ได้ดังนี้ ดังปรากฏในภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ในครั้งนี้ มี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพของผู้ตอบเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ในด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม มาตรฐาน ประเมินค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ข้อเสนอแนะประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
2. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหา แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญส่งกลับมาหาค่าความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยหาค่าตรงกับความสอดคล้อง ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
4. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) ใ้กับประชากรที่คล้ายคลึงกัน แต่ต่างพื้นที่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ทำการวิจัย
5. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ภาพรวมของเครื่องมือทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97
6. ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้ว นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้คืนมา แล้วนำมาลงรหัสให้คะแนน
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ
 - 2.2 วิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้แนวคิดตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด 2546 : 100) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การทดสอบค่า t - test

2.4 สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อแจ้งต่อผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบซองติดแสตมป์สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งข้อมูลกลับ ถ้าไม่ได้รับหรือได้รับไม่ครบถ้วนผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อกลับไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง หรือเดินทางไปเก็บด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามจำนวน 490 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 490 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับภายหลังเสร็จสิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำไปลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ในครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 490 คน เป็นเพศชายจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40 เป็นเพศหญิงจำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 61.60 ตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 ตำแหน่งครูจำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 จากการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 ผู้บริหาร และครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหาร และครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหาร และครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 มีดังนี้

3.1 ด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร ได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม และจัดสถานศึกษาให้มีระบบการปฏิบัติงานที่มาตรฐาน

3.2 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการยอมรับการเปลี่ยนแปลง กระตุ้นและสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง จัดหาครูให้ครบทุกระดับชั้น และมีการจัดอบรมให้แก่บุคลากรอยู่เสมอ มีทักษะกระบวนการในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีทักษะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

3.3 ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีสภาพเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมไปถึงบุคลากรครูควรมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่เด็ก เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบ แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สามารถสรุปประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีความรู้ความสามารถในบริหารงาน รู้และเข้าใจในแนวคิดทฤษฎี และหลักในการบริหารสถานศึกษา รวมถึงเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ผู้บริหารได้รับการอบรม และพัฒนาในด้านความรู้ ทำให้สามารถเข้าใจแนวทางที่จะบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และรู้ถึงปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาพร ศรีกำพล (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ระยอง เขต 2 รวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี ประทุม (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารและครู ที่มีเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ ไม่ได้มีผลทำให้ความคิดเห็นต้องแตกต่างกัน เนื่องจากการได้รับการอบรมในการพัฒนาตนเอง ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ไปในทิศทางเดียวกัน และมีลักษณะใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดพงษ์ ผลจันทร์ (2558: บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยองค์การแห่งการเรียนรู้ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดคือ กังวานวิจัยของ นางลักษณ์ เรือนทอง (2550 : 162) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูงซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยนี้ไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ควรมีการนำผลที่ได้จากการวิจัย เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ควรมีการการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันเป็นทีม และจัดสถานศึกษาให้มีระบบการปฏิบัติงานที่มาตรฐาน
3. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ควรเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีทักษะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
4. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีสภาพเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมไปถึงบุคลากรครูควรมีหน้าตาอึดอัดแน่นแฉะใส เอาใจใส่เด็ก เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา ในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ดีเพราะได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้การดูแล เอาใจใส่เป็นอย่างดี คอยให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจตลอดมา จนสำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยตระหนักได้ว่าความรู้ที่ได้มานั้นมีคุณค่า และประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนเสมอมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542.

เทอดพงษ์ ผลจันทร์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ส่งเสริม

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.

นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ มหาสารคาม.

_____. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2546.

ปัทมาพร ศรีกำพล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา วัฒนธรรมองค์การกับ

ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ยุวดี ประทุม. (2559). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

